

2012-18

Manglende begrundelse for afslag på arbejdslegat

En børnebogsforfatter fik afslag fra Statens Kunstråds Litteraturudvalg på en ansøgning om et arbejdslegat. Det fremgik, at Litteraturudvalget havde vurderet ansøgningen på baggrund af ordningens støttekriterier og havde prioriteret inden for de midler, som udvalget havde til rådighed.

Forfatteren, der ikke mente, at han havde fået en forklaring på, hvorfor han fik afslag, klagede til ombudsmanden. Under sagen forklarede Litteraturudvalget nærmere, hvad udvalget lagde vægt på ved bedømmelsen af ansøgningerne. Det fremgik, at udvalget traf afgørelse på baggrund af en vurdering af den litterære kvalitet af en indsendt tekstprøve. Udvalget uddybede også, hvad der var bestemmende for, hvornår en tekst ansås for at have den fornødne litterære kvalitet.

På baggrund af udvalgets uddybende forklaringer udtalte ombudsmanden, at han ikke havde tilstrækkeligt grundlag for at antage, at der ikke var sket en fyldestgørende inddragelse af saglige og relevante kriterier. Han kunne derfor ikke kritisere indholdet af udvalgets afgørelse.

Ombudsmanden kritiserede imidlertid Litteraturudvalgets oprindelige udformning af afslaget, navnlig da det overhovedet ikke indeholdt nogen angivelse af, hvilke hensyn der var lagt vægt på. Han henstillede på den baggrund til Litteraturudvalget at indrette sin fremtidige praksis på en sådan måde, at begrundelserne for afslag levede op til kravene i forvaltningsloven.

(J.nr. 12/00179)

Ombudsmandens udtalelse

"Sagen drejer sig om afslaget af 26. maj 2010 fra Statens Kunstråds Litteraturudvalg (Litteraturudvalget) på din ansøgning om støtte i form af et arbejdslegat fra børnelitteraturpuljen, herunder den begrundelse, der blev givet for afgørelsen. Du har også klaget over, at der ikke er mulighed for at klage over

29. oktober 2012

Forvaltningsret

114.3 - 123.1 - 13.1 - 2.7

afgørelser truffet af Litteraturudvalget. Du har i dit brev af 16. april 2011 bemærket, at dette ikke er i overensstemmelse med forvaltningsloven.

Nedenfor tager jeg først stilling til spørgsmålet om klageadgang og herefter til afgørelsen og den begrundelse, der blev givet for den.

1. Manglende klageadgang

Hovedreglen inden for den almindelige statslige forvaltning er, at enhver forvaltningsafgørelse kan påklages til højere forvaltningsmyndighed, medmindre klageadgangen udtrykkeligt er afskåret ved lov eller med hjemmel i lov. Lovbestemte undtagelser til denne hovedregel forekommer i betydeligt omfang, bl.a. i forhold til afgørelser truffet af nævn og råd. Afgørelser fra disse myndigheder kan således normalt ikke påklages til anden administrativ myndighed. Se f.eks. Jens Garde mfl., Forvaltningsret – Almindelige emner, 5. udgave (2009), s. 304 f, og Karsten Loiborg mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 956 f.

Lov om Statens Kunstråd (lovbekendtgørelse nr. 79 af 14. januar 2011) indeholder i § 4 denne bestemmelse:

'§ 4. Statens Kunstråd træffer endelige administrative afgørelser med hensyn til fordelingen af støtte til de formål, der er nævnt i § 1.

Stk. 2. Statens Kunstråd kan delegere kompetence til sine fagudvalg samt til udvalget for dansk billedkunst i udlandet til at foretage endelig afgørelse i sager på fagudvalgets sagsområde, jf. § 6.'

I forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2002-2003, tillæg A, s. 2904, er der bl.a. anført følgende:

'Bestemmelsen fastslår, at Kunstrådet har den endelige kompetence i afgørelser om tildeling af støtte til kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet, der ikke er omfattet af anden lovgivning.

...

Der er således ikke mulighed for at påklage rådets afgørelser til kulturministeren eller anden administrativ myndighed.

...

Bestemmelsen giver Kunstrådet mulighed for at delegere kompetence til at foretage endelige afgørelser inden for bestemte sagsområder til sine fagudvalg.

...

I tilfælde, hvor den endelige afgørelse er delegeret til fagudvalget, er der ikke mulighed for efterfølgende at påklage fagudvalgets afgørelse til Kunstrådet, kulturministeren eller anden myndighed. Delegationsbeføjelsen skal anvendes til at sikre den fornødne faglighed i afgørelserne. Det er hensigten at sager, der alene vedrører et fagudvalgs område, delegeres til det pågældende fagudvalg, medmindre der foreligger særlige grunde til, at sagen bør behandles i Kunstrådet.'

Det følger således af lovgivningen, at Litteraturudvalgets afgørelser ikke kan påklages. Jeg har derfor ikke mulighed for at hjælpe dig på dette punkt.

2. Afgørelsens indhold

2.1. Reglerne om litteraturstøtte

Efter § 3, stk. 1, nr. 1, i lov om Statens Kunstråd (lovbekendtgørelse nr. 79 af 14. januar 2011) er rådets opgave at yde støtte til kunstneriske formål, herunder de formål, der er nævnt i litteraturlovens § 4.

§ 4 i litteraturloven lyder sådan (lovbekendtgørelse nr. 1005 af 29. november 2003):

'§ 4. Kunstrådet yder inden for de fastsatte bevillingsrammer støtte til frembringelse og udbredelse af litteratur. Rådet kan herunder støtte forfatteres litterære projekter, udgivelser, uddannelse og formidling af litteratur samt andre aktiviteter, der kan fremme lovens formål. Støtten gives som tilskud, garanti eller lån.'

Statens Kunstråd har forskellige puljer, der finansieres via finanslovsmidler, og som der kan søges støtte fra, bl.a. børnelitteraturpuljen. Fra denne pulje kan forfattere af børnelitteratur søge arbejdslegater og rejselegater. I overensstemmelse med bestemmelsen i § 4, stk. 2, i lov om Statens Kunstråd (citeret ovenfor) har rådet delegeret kompetencen til at træffe afgørelser om støtte fra børnelitteraturpuljen til Litteraturudvalget.

2.2. Hvilke hensyn skal der lægges vægt på ved afgørelser om tildeling af støtte?

Da bestemmelsen i litteraturlovens § 4 ikke fastsætter, hvilke hensyn der skal lægges til grund ved afgørelsen af, om der skal ydes støtte, må Statens Kunstfond i nødvendigt omfang supplere lovens beskrivelse og tage stilling til, hvad der nærmere skal lægges vægt på. Ellers kan afgørelse ikke træffes, se Bent Christensen, Forvaltningsret: Opgaver, Hjemmel, Organisation, 2. udgave (1997), s. 135 ff.

Den supplerende virksomhed er ikke ubundet, idet der gælder ulovbestemte retsregler om udøvelse af forvaltningsretligt skøn. Se bl.a. Bent Christensen, Forvaltningsret: Opgaver, Hjemmel, Organisation, 2. udgave (1997), s. 194 ff, og Jens Garde mfl., Forvaltningsret, Almindelige Emner, 5. udgave (2009), s. 271 f.

Vejledning til fastlæggelse af de lovlige hensyn kan bl.a. findes i lovens forarbejder. Om Litteraturudvalgets tildeling af støtte til arbejdslegater fremgår følgende af forarbejderne til litteraturloven, jf. Folketingstidende 1995-1996, tillæg A, s. 4940:

'Litteraturlovens virkeområde

...

Afgørende for rådets støttemulighed skal også på dette område være et litterært kvalitetsbegreb.

...

Forholdet til Statens Kunstråds litterære udvalg

...

Det er derimod et afgørende kriterium for at tildele støtte, at der er tale om litterær kvalitet. Det er på det grundlag Litteraturrådets opgave at vurdere om et konkret projekt, det være sig udarbejdelse af manuskript, research eller udgivelser, har den tilstrækkelige kvalitet.'

Litteraturloven er siden blevet ændret, bl.a. således at Statens Kunstråd har overtaget opgaver fra Litteraturrådet med hensyn til fordeling af midler til støtte af kunsten i Danmark. Se lov nr. 230 af 2. april 2003. Det fremgår af forarbejderne til loven, jf. Folketingstidende 2002-2003, tillæg A, s. 2894, at den udelukkende vedrører strukturen på den statslige kunststøtte, og at den skal 'stå på skuldrene af' bl.a. litteraturloven. Der blev ikke med loven tilsigtet nogen ændring i de kriterier, der skulle lægges til grund for at tildele støtte.

Af Statens Kunstråds hjemmeside fremgår bl.a. følgende om, hvilke kriterier Litteraturudvalget kan lægge vægt på ved tildeling af arbejdslegater fra børnelitteraturpuljen:

'Arbejdslegater fra puljen tildeles efter en kvalitetsvurdering af en tekstprøve/illustrationsprøve og en synopsis, som skal indsendes med den enkelte ansøgning.

Legaterne gives til færdiggørelse af et konkret projekt. Det er derfor væsentligt, at tekstprøve/illustrationsprøve og synopsis kan give udvalget indtryk af, hvor langt ansøger er kommet med arbejdet.

Bemærk at særligt tekstprøvens/illustrationernes litterære kvalitet er afgørende for udvalgets vurdering, og at synopsis skal give et klart indtryk af idéen bag det værk/projekt, der søges støtte til, og af arbejdets forventede omfang.

Udvalget lægger vægt på det nyskabende, og giver kun undtagelsesvis støtte til 'Læs let bøger' eller serier.

Ved ansøgninger, hvori der indgår både tekst og illustrationer, lægger udvalget vægt på sammenhængen og en overensstemmende kvalitet.'

Det fremgår således, at det afgørende kriterium i forbindelse med vurderingen af en ansøgning er den indsendte teksts kvalitet. Da begrebet 'kvalitet' imidlertid ikke i sig selv er særlig præcist, vil det – for at der i de enkelte sager kan træffes en afgørelse – være nødvendigt nærmere at fastlægge, hvilke kriterier kvalitetsvurderingen skal bygge på.

2.3. Den konkrete sag

I vurderingen af din sag er bl.a. indgået fagkyndige bedømmelser af den indsendte teksts litterære kvalitet. Jeg kan kun i begrænset omfang tage stilling til skønsmæssige afgørelser, som bygger på en sådan særlig fagkyndig viden. Det skyldes, at jeg som ombudsmand ikke har den fagkundskab, som er nødvendig for at kontrollere, om myndighedernes fagkyndige vurderinger er rigtige.

Jeg kan derfor kun kritisere Litteraturudvalgets afgørelse, hvis der er særlige omstændigheder i sagen. Det kan f.eks. være, hvis der foreligger en utilstrækkelig inddragelse af relevante saglige hensyn, eller hvis den begrundelse, der er givet for afslaget, ikke opfylder forvaltningslovens krav.

I den konkrete sag har Litteraturudvalget i afgørelsen af 26. maj 2010 og i den uddybende begrundelse af 13. oktober 2010 alene anført over for dig – ud over at fremhæve, at der er behov for prioritering af de midler, der er til rådighed – at der ikke 'var den fornødne kvalitet til stede'. Det er således ikke i afgørelsen oplyst, hvad denne kvalitetsvurdering nærmere bygger på (herunder f.eks. om din tekstprøve ikke var tilstrækkeligt 'nyskabende', jf. det ovenfor anførte fra Statens Kunstråds hjemmeside).

Du har i din klage til mig også anført, at du efter den uddybende begrundelse 'ikke er blevet det mindste klogere på, hvor præcist det er det halter med den 'litterære kvalitet''. Du efterlyser med andre ord en nærmere forklaring på eller

en uddybning af, hvad det mere præcist er, der gør, at den indsendte tekstprøve ikke har tilstrækkelig høj kvalitet.

I Litteraturudvalgets udtalelse af 26. juni 2012 har udvalget over for mig uddybet, hvad der er bestemmende for, hvornår en tekst anses for at have den fornødne litterære kvalitet. Af udtalelsen fremgår bl.a.:

'Det litterære udvalg under Statens Kunstråd er skiftet siden (A) klagede, men nuværende formand for Statens Kunstråds Litteraturudvalg, (...), svarer på udvalgets vegne følgende på spørgsmålet om litterær kvalitet:

'Det litterære udvalg tager stilling til ansøgningerne ud fra en synopsis og en tekstprøve. Synopsis omfatter en skitse til handlingen og beskriver tekstens hensigt, evt. også et samarbejde med andre om illustration, musik eller andet. Udvalget lægger stor vægt på selve tekstprøven, idet den bør vise, om ansøgeren besidder den nødvendige litterære kvalitet.

Udvalget lægger vægt på, at ansøgerens sproglige udtryk er personligt og originalt. Videre er det udvalgets opfattelse, at ansøgeren må beherske en litterær form inden for den valgte genre. Bag tekstprøven bør ligge en faglig kunnen, uanset hvilket kunstsyn ansøgeren måtte have. Udvalget lægger desuden vægt på nyskabende elementer i teksten og forventer, at ansøgeren arbejder med at afsøge sprogets muligheder og virkemidler.

Det litterære udvalg består af fem forfattere med forskellig baggrund inden for skønlitteratur, faglitteratur, børnelitteratur og nye genrer. I afgørelserne er der en høj grad af konsensus, og i spørgsmål om kvalitet er udvalgets medlemmer enige om at stille præcise sproglige krav, uanset genre. Udvalget tager stilling til tekstprøverne ud fra et bredt ansøgerfelt, der giver fin mulighed for at sammenligne teksterne, der vil således altid indgå en prioritering og graduering i den afsluttende bedømmelse.

For Statens Kunstråds Litteraturudvalg er der således følgende kriterier, som udvalget vægter særligt, når de bedømmer en teksts litterære kvalitet:

- Et sprogligt kriterium, hvor udvalget prioriterer ansøgere, der udviser sproglig originalitet og har et personligt udtryk
- Et genrekriterium, hvor tekstprøven viser, at ansøger behersker den litterære genre, som vedkommende skriver sig ind i
- Et krav om at ansøger i tekstprøven skal dokumentere nogle grundlæggende og håndværksmæssige skriveteknikker, der viser faglig kunnen i håndteringen af sproget og dets virkemidler
- Et krav om nyskabende elementer i tekstens form eller indhold.'

Kulturstyrelsen kan til dette bemærke, at disse kriterier ikke adskiller sig væsentligt fra de forudgående udvalgs kriterier ved bedømmelse af ansøgninger om arbejdslegater.'

Jeg må på baggrund af det, som Litteraturudvalget har anført om bedømmelsesgrundlaget for det tidligere Litteraturudvalg, lægge til grund, at kvaliteten af den tekstprøve, som du sendte ind, i alt væsentligt blev bedømt ud fra de kriterier, som er beskrevet i Litteraturudvalgets supplerende udtalelse af 26. juni 2012.

På den baggrund har jeg ikke tilstrækkeligt grundlag for at antage, at der ikke er sket en fyldestgørende inddragelse af saglige og relevante kriterier, således at der kunne træffes en lovlig afgørelse. Jeg kan derfor ikke kritisere indholdet af Litteraturudvalgets afgørelse af 26. maj 2010 som uddybet den 13. oktober 2010.

3. Begrundelsen for afgørelsen

3.1. Reglerne om begrundelse

Det følger af forvaltningslovens § 22, at skriftlige afgørelser, der ikke giver parten fuldt ud medhold, skal ledsages af en begrundelse. Kravene til en begrundelses indhold fremgår af forvaltningslovens § 24, der lyder sådan:

'§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. § 24, stk. 1, 2. pkt., og stk. 2, gælder ikke i de sager, der er nævnt i § 9, stk. 4. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses, i det omfang partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til private eller offentlige interesser, jf. § 15.'

3.2. Henvisning til retsregler

Henvisningen til de anvendte retsregler skal være klar og specifik. Det vil sige, at henvisningen skal omtale retsreglerne, så de uden videre kan identificeres af den pågældende, ved angivelse af lovens eller bekendtgørelsens nummer og dato samt ved en præcis angivelse af de relevante bestemmelser. Se nærmere herom Hans Gammeltoft-Hansen mfl., *Forvaltningsret*, 2. udgave (2002), s. 556 ff, og Jens Garde mfl., *Forvaltningsret – Sagsbehandling*, 6. udgave (2007), s. 350-351.

I afslaget af 26. maj 2010 er der alene henvist til 'lov om Statens Kunstråd' uden nærmere angivelse af relevante bestemmelser, og det er desuden angivet, at '[d]et er Statens Kunstråds Litteraturudvalg, der træffer den endelige afgørelse med hensyn til fordelingen af tilskud til Børnelitteraturpuljen'.

Disse henvisninger opfylder ikke betingelserne i forvaltningslovens § 24, stk. 1, 1. pkt. En fyldestgørende begrundelse på dette punkt skulle have indeholdt en henvisning til bestemmelserne i § 3, stk. 1, nr. 1, og § 4, stk. 1 og 2, i lov om Statens Kunstråd og til § 4 i litteraturloven, for begge loves vedkommende med præcis henvisning til nummer og dato. Desuden skulle der have været indeholdt en oplysning om, at Kunstrådets kompetence til at yde støtte var delegeret til Litteraturudvalget.

3.3. Angivelse af hovedhensyn

Litteraturudvalgets afslag beror på et administrativt skøn, og § 24, stk. 1, 2. pkt., indebærer derfor, at begrundelsen skal angive, hvilke hovedhensyn der har været bestemmende for afslaget.

I begrundelsen for afgørelsen af 26. maj 2010 skrev Litteraturudvalget følgende om de hensyn, der lå bag afgørelsen:

'Statens Kunstråds Litteraturudvalg har vurderet ansøgningen på baggrund af ordningens støttekriterier og har prioriteret inden for de midler, som udvalget har til rådighed.

Litteraturudvalget har vurderet din ansøgning i forhold til det aktuelle felt af ansøgninger. Vurderingen har resulteret i, at denne ansøgning desværre ikke kan imødekommes.'

Litteraturudvalget uddybede den 13. oktober 2010 begrundelsen for afslaget. Udvalget angav, at udvalget tillægger det afgørende betydning, om ansøgningsmaterialet viser, at arbejdet opfylder kvalitetskriteriet. Litteraturudvalget forklarede videre, at man i den sammenhæng vurderede, at den fornødne kvalitet ikke var til stede, hvorfor der blev meddelt afslag. Det afgørende kriterium i forbindelse med afslaget var således den indsendte teksts kvalitet.

I sin udtalelse til mig af 30. marts 2011 har Litteraturudvalget anført, at grunden til, at det ikke bliver nævnt i begrundelsen, at det er kvaliteten, der er afgørende, er, at det er udvalgenes erfaring, at det er voldsomt for en ansøger at få et direkte afslag begrundet med manglende kvalitet, og at dette også afspejles i kunstner(organisationernes) tilbagemelding. Derfor bruger udvalget ofte den mere skånsomme og præcise formidling af afslag med prioritering i forhold til den samlede ansøgningsbunke.

Jeg har noteret mig det, som Litteraturudvalget har anført. Hertil skal jeg imidlertid bemærke, at hensyn til skånsomhed over for en ansøger ikke som sådan kan begrunde en fravigelse af begrundelseskravet i forvaltningslovens § 24. En begrænsning af begrundelsen kan kun ske i det meget begrænsede omfang, der er beskrevet i forvaltningslovens § 24, stk. 3. En sådan situation foreligger ikke her.

Jeg forstår i øvrigt på Litteraturudvalgets udtalelse til mig, at begrundelsen var en standardbegrundelse, som gives til alle ansøgere, der får afslag.

Anvendelse af standardbegrundelser er ikke i strid med forvaltningslovens § 24, men kravene i denne bestemmelse gælder også for standardbegrundelser. Et standardbrev helt uden begrundelse er således ikke tilstrækkeligt. Se bl.a. de sager, der er gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 1996, s. 335 ff*, og for 1997, s. 316 ff*.

I visse afgørelsestyper, f.eks. ved besættelse af stillinger i den offentlige forvaltning, vil det efter omstændighederne være vanskeligt at meddele en mere indgående begrundelse til det ofte store antal ansøgere, der får afslag. Det er i sådanne sager antaget, at man i almindelighed kan nøjes med i standardiseret form at beskrive de hovedhensyn, som er blevet tillagt vægt, og i fornødent omfang de faktiske omstændigheder, uden i det enkelte tilfælde at gå nærmere ind på skønssafvejningen. Se f.eks. de to ombudsmandsudtalelser, som er nævnt umiddelbart ovenfor, og sagen gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 2007, s. 117 ff*. Jeg henviser også til Hans Gammeltoft-Hansen mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 559 f, og Jens Garde mfl., Forvaltningsret – Sagsbehandling, 6. udgave (2007), s. 353 ff.

Disse betragtninger må efter min opfattelse også anses for at gælde i forhold til afgørelser som i den foreliggende sag, hvor der er tale om fordeling af støtte på baggrund af et større antal ansøgere ud fra en skønsmæssig vurdering af kvaliteten af de projekter, der ansøges om støtte til.

Jeg er således enig med udvalget i, at det ikke følger af forvaltningslovens § 24, at udvalget skal afgive 'deciderede konsulentudtalelser' i forhold til de enkelte ansøgere. Dette ændrer imidlertid ikke ved, at der under alle omstændigheder skal gives en vis begrundelse, jf. det, der er anført ovenfor.

På den baggrund er det efter min opfattelse meget beklageligt, at den oprindelige afgørelse af 26. maj 2010 slet ikke indeholdt nogen angivelse af, hvilke hensyn der var blevet lagt vægt på.

Af den efterfølgende uddybende begrundelse af 13. oktober 2010 fremgik det, at der ved afgørelsen var lagt afgørende vægt på den indsendte teksts kvalitet. Efter min opfattelse var heller ikke denne begrundelse tilstrækkelig. Det

burde således nærmere være fremgået, hvilke yderligere kriterier Litteraturudvalget lagde vægt på ved vurderingen af, at din tekst ikke levede op til kravet om litterær kvalitet, jf. herved Litteraturudvalgets udtalelse af 26. juni 2012. På den måde ville begrundelsen have givet en bedre forklaring på, hvorfor sagen fik det givne udfald, og derved også have levet op til kravene i forvaltningslovens § 24.

Samlet set mener jeg således ikke, at Litteraturudvalgets begrundelse for afgørelsen levede op til kravene i forvaltningslovens § 22, jf. § 24.

Jeg har gjort Litteraturudvalget bekendt med min opfattelse. Da du gennem min behandling af sagen har fået en yderligere begrundelse for, hvilke kriterier der blev lagt vægt på ved bedømmelsen af, at din indsendte tekst ikke havde tilstrækkelig litterær kvalitet, foretager jeg mig ikke mere i din sag.

Jeg har imidlertid henstillet til Litteraturudvalget at indrette sin fremtidige praksis på en sådan måde, at begrundelserne for afslag lever op til kravene i forvaltningsloven.

Jeg har også skrevet til Litteraturudvalget, at det efter min opfattelse kunne være hensigtsmæssigt, at den del af Statens Kunstråds hjemmeside, der drejer sig om Litteraturudvalgets virksomhed, blev ændret sådan, at det kommer til at fremgå, hvilke kriterier udvalget vægter særligt, når det bedømmer en teksts litterære kvalitet. Jeg henviser i den forbindelse til udtalelserne, som er gengivet i Folketingets Ombudsmands beretning for 2008, s. 92 ff* og s. 238 ff*.

Der vil blive lagt en nyhed om sagen på min hjemmeside, www.ombudsmanden.dk, sammen med en anonymiseret version af dette brev.”

Sagsfremstilling

A søgte den 15. marts 2010 Litteraturudvalget om et arbejdslegat fra børnelitteraturpuljen. I ansøgningen oplyste han, at det projekt, som han søgte om støtte til, var en fortsættelse af en børnebog, som han havde fået udgivet i 2009. A vedlagde en tekstprøve.

Den 26. maj 2010 gav Litteraturudvalget A afslag på ansøgningen. Udvalget skrev bl.a. følgende:

”Statens Kunstråds Litteraturudvalg har vurderet ansøgningen på baggrund af ordningens støttekriterier og har prioriteret inden for de midler, som udvalget har til rådighed.

Litteraturudvalget har vurderet din ansøgning i forhold til det aktuelle felt af ansøgninger. Vurderingen har resulteret i, at denne ansøgning desværre ikke kan imødekommes.”

A klagede herefter til mig over afslaget, som efter hans opfattelse bl.a. ikke indeholdt en tilstrækkelig begrundelse for afslaget. Jeg sendte den 8. oktober 2010 A's klage videre til Litteraturudvalget som en anmodning fra ham om, at udvalget over for ham uddybede begrundelsen.

Den 13. oktober 2010 skrev Litteraturudvalget således til A:

”(…)

Vi skal i Statens Kunstråds Litteraturudvalg tage stilling til den konkrete ansøgning og det materiale, der præsenteres i den, ud fra et kvalitetskriterium. Det betyder, at en ansøgning om støtte til arbejdet med bind to i en serie af bøger, hvor bind et er udkommet med gode anmeldelser, ikke kan imødekommes med mindre ansøgningsmaterialet viser, at arbejdet opfylder kvalitetskriteriet.

På grundlag af det materiale, du havde indsendt, fandt vi ikke, at der var den fornødne kvalitet til stede, og da vi samtidig må prioritere i forhold til de midler vi har til rådighed, besluttede vi at give afslag på ansøgningen.”

Der fulgte herefter en korrespondance mellem A og Kunststyrelsen via e-mail.

A klagede på ny til mig den 26. december 2010, og den 18. marts 2011 bad jeg Litteraturudvalget om en udtalelse i sagen. Her anmodede jeg udvalget om særligt at forholde sig til, om udvalgets begrundelse i afgørelsen af 26. maj 2010 og i den uddybende begrundelse af 13. oktober 2010 opfyldte kravene i forvaltningslovens §§ 22 og 24.

I sin udtalelse af 30. marts 2011 skrev Litteraturudvalget bl.a. således:

”Udvalget mener, at man overholder forvaltningsloven med sine svar.

Børnelitteraturpuljen uddeles ud fra en kunstfaglig kvalitativ prioritering af ansøgninger modtaget ved den halvårige ansøgningsfrist. Når udvalget skal bedømme en ansøgning, tager udvalget, når de mere formelle krav til ansøgningen er opfyldt, stilling til en konkret tekstprøve, og det er denne tekstprøve alene, udvalget vurderer, jvf. ansøgningsvejledningen.

Udvalget skal som regel prioritere, da man ikke har midler til at imødekomme alle ansøgninger. Det er udvalgenes erfaring, at det er voldsomt for ansøger at få et direkte afslag begrundet med manglende kvalitet, og

dette afspejles også i kunstner(organisationernes) tilbagemelding. Derfor bruger udvalget ofte den mere skånsomme og upræcise formidling af afslag med prioritering i forhold til den samlede ansøgningsbunke.

Ansøgere, der ønsker en uddybning af afslag, får en sådan.

I (A)'s tilfælde meddeler udvalget således, at udvalget ikke finder den fornødne kvalitet i den medsendte tekstprøve. Det er udvalgets opgave at foretage et kunstnerisk kvalitetsskøn af det ansøgte projekt, men udvalget har, på grund af mængden af ansøgninger, som er 2000-2500 årligt, ikke mulighed for at tilbyde en decideret konsulentudtalelse i de enkelte tilfælde.

Udvalget forholder sig i det uddybende svar endvidere til et af (A)'s klagepunkter vedrørende første binds gode anmeldelser i dagspressen. Udvalget redegør for, at det alene forholder sig til den medsendte tekstprøve i den konkrete ansøgning, som et enigt udvalg altså ikke anser for, at have den kunstneriske kvalitet, der er kriteriet for tildeling af arbejdslegater fra Statens Kunstråds Litteraturudvalg.

Udvalget mener derfor, at man med besvarelsen overholder forvaltningslovens krav om begrundede afgørelser.”

Den 15. april 2011 sendte jeg A en kopi af udtalelsen, og den 16. april 2011 sendte han sine bemærkninger til sagen. A fastholdt bl.a. sin klage over Litteraturudvalgets begrundelse, som efter hans opfattelse ikke overholdt forvaltningslovens krav. Han klagede også over den manglende mulighed for at påklage Litteraturudvalgets afgørelser, og han fandt det desuden kritisabelt, at udvalgets ”afgørelser begrundes med kvalitetsbegrebet”. Afslutningsvis opfordrede han mig til at indlede en generel undersøgelse af Kunstrådets uddeling af arbejdslegater.

Den 4. maj 2011 sendte jeg en kopi af A's brev af 16. april 2011 til Litteraturudvalget, som i et brev modtaget af mig den 18. maj 2011 meddelte, at udvalget ikke havde yderligere kommentarer til sagen.

Den 3. april 2012 bad jeg Litteraturudvalget om en supplerende udtalelse om, hvilke kriterier der efter praksis lægges vægt på ved bedømmelsen af, om en tekst har tilstrækkelig litterær kvalitet (og som derfor vil kunne indgå i begrundelser efter forvaltningsloven).

Litteraturudvalget svarede den 26. juni 2012. Svaret er citeret ovenfor under afsnittet ”Ombudsmandens udtalelse”.

I en e-mail af 18. juli 2012 fremkom A med sine bemærkninger. Han gjorde bl.a. opmærksom på, at hans børnebog (...) havde fået positiv omtale i lokalavis B.

NOTER: (*) FOB 1996, s. 335, FOB 1997, s. 316, FOB 2007, s. 117, og FOB 2008, s. 92 og s. 238.